

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 1Co/67/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7607213957
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 09. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Cakoci
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2013:7607213957.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu Slovenskej konsolidačnej, a.s., so sídlom v Bratislave, Cintorínska č. 21, proti žalovanému K.. K. Š., bývajúcemu v C. Y. G., Z. Č.. X, zastúpenému JUDr. Milanom Križalkovičom, advokátom so sídlom kancelárie v Spišskej Novej Vsi, Hviezdoslavova č. 11, o zaplatenie 16.287,60 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 31.10.2011 č.k. 11C/66/2011-157 takto

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil povinnosť žalovanému zaplatiť žalobcovi 16.287,60 euro (490.680,40 Sk) s 9 % úrokom z omeškania ročne od 19. 11. 2004 do zaplatenia a trovy konania vo výške 2.376,71 euro, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení uviedol, že žalobca sa proti žalovanému domáhal zaplatenia istiny vo výške 490.680,40 Sk (t.j. 16.287,60 euro) s príslušenstvom a náhrady trov konania na tom skutkovom základe, že v exekúcii, ktorá sa viedla u žalovaného ako súdneho exekútora pod sp. zn. Ex 83/99 právny predchodca žalobcu Všeobecná úverová banka, a.s., v procesnom postavení oprávneného, na základe výzvy súdneho exekútora (t.j. žalovaného) uhradil preddavok na odmeny exekútora a náhradu hotových výdavkov v sume 500.000,- Sk prevodom na účet exekútora dňa 20.04.1999. Exekúcia prebiehala proti povinnému Agrospol s.r.o. Spišská Nová Ves. Na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 28. 06. 2000 postúpil pôvodný oprávnený ako postupca žalobcovi ako postupníkovi okrem iných aj pohľadávky proti povinnému vyplývajúce z úverových zmlúv č. 4/91 zo dňa 23.12.1991 a č. 1/93 zo dňa 20.06.1993, vymáhané v označenom exekučnom konaní. Žalobca v žalobe zdôraznil, že spolu s postúpenou pohľadávkou na neho prešlo aj príslušenstvo pohľadávky a všetky práva s ňou spojené. Postúpeným príslušenstvom je aj pôvodným oprávneným zaplatený preddavok súdnemu exekútorovi v exekučnom konaní. Po tom, čo na majetok povinného Agrospol s.r.o. Spišská Nová Ves bol uznesením Krajského súdu v Košiciach zo dňa 27. 10. 1999 sp. zn. 4K 196/1999 vyhlásený konkurz, podal žalobca dňa 13. 1. 2003 návrh na zastavenie exekúcie. Z dôvodu, že žalovaný ako súdny exekútor bol nečinný, o zastavenie exekúcie žiadal priamo exekučný súd, ktorý zastavil exekučné konanie uznesením zo dňa 06. 10. 2004 sp. zn. Er 505/1999-76 (právoplatne dňa 19. 10. 2004), nerozhodol však o trovách exekúcie. Aj napriek zastaveniu exekúcie žalovaný nezúčtoval v zložený preddavok na odmenu exekútora a náhradu jeho hotových výdavkov, preddavok nevrátil a finančné prostriedky minimálne vo výške 490.814,- Sk zadržava bez právneho dôvodu. Na výzvu žalobcu o zúčtovanie preddavku oznámil, že zo zaplateného preddavku stiahol sumu 9.319,60 Sk a to aj napriek tomu, že výšku týchto trov žalobca neodsúhlasil a ani nepotvrdil a zvyšok preddavku previedol k exekučnému konaniu Ex 275/1999. Žalobca listom zo dňa 04. 01. 2004 výslovne uviedol, že nesúhlasí s prevodom zvyšku preddavku a tento žiada vrátiť.

Žalovaný v priebehu konania pred súdom prvého stupňa namietal premlčanie uplatneného nároku, poukazujúc na ust. § 107 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka.

Vo veci rozhodol prvostupňový súd v poradí prvým rozsudkom dňa 13. 11. 2008 č.k. 4C/223/2007-71 tak, že žalobu žalobcu zamietol a žalobcovi uložil povinnosť zaplatiť žalovanému náhradu trov právneho zastúpenia. Na základe odvolania žalobcu vo veci rozhodoval Krajský súd v Košiciach, ktorý rozsudok súdu prvého stupňa rozsudkom zo dňa 29. 09. 2009 č.k. 3Co/40/2009-90 potvrdil. Stotožnil sa s odôvodnením rozsudku súdu prvého ktorý uplatnený nárok žalobcu právne posúdil ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia a uzavrel, že trojročná objektívna lehota na uplatnenie práva na vydanie bezdôvodného obohatenia začala plynúť dňa 20. 10. 2004 a uplynula 20. 10. 2007. Žaloba bola podaná na súde prvého stupňa dňa 19. 11. 2007, teda až po uplynutí premlčacej doby.

Na základe mimoriadneho dovolania podaného Generálnym prokurátorom Slovenskej republiky boli uvedené rozhodnutia zrušené Najvyšším súdom Slovenskej republiky uznesením zo dňa 28. 02. 2011 sp. zn. 2 M Cdo 19/2010. Z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vyplýva, že právny vzťah účastníkov konania, z ktorého bol vyvodzovaný uplatnený nárok, nie je vzťahom z bezdôvodného obohatenia, pretože vzťahy, ktoré sú založené na nerovnom právnom postavení ich účastníkov a z ktorých orgány verejnej moci rozhodujú o právach a povinnostiach na báze autoritatívnosti, sú vzťahmi verejnoprávnymi. Exekútor pritom v exekučnom konaní vykonáva úlohy štátneho orgánu, ktorému je zverený výkon verejnej (štátnej) moci v rozsahu ustanovenom Exekučným poriadkom (zák. č. 233/1995 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnkov) a subsidiárne Občianskym súdnym poriadkom. Preto sa právny vzťah súdneho exekútora a účastníka exekučného konania nemôže považovať za súkromno-právny vzťah a v danej veci nemôže dôjsť na strane exekútora ani k bezdôvodnému obohateniu v zmysle ust. § 451 Obč. zákonníka.

Vzhľadom na právny názor vyslovený v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sa súd prvého stupňa v ďalšom konaní zaoberal naplnením predpokladov, či žalobou uplatnený nárok nevyplýva zo vzťahu zodpovednosti súdneho exekútora za škodu spôsobenú účastníkovi konania v zmysle ust. § 33 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnkov (v ďalšom texte aj: "Exekučný poriadok").

Z výsledkov vykonaného dokazovania dospel k záveru, že právny vzťah medzi účastníkmi konania je potrebné posudzovať podľa ustanovení vzťahujúcich sa na náhradu škody spôsobenú žalovaným ako exekútorom pri výkone exekučnej činnosti (podľa ust. § 33 ods. 1 Exekučného poriadku). Zdôraznil, že základnými prvkami vzťahu zodpovednosti za škodu sú : a/ protiprávny úkon, b/ spôsobenie škody a c/ príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a následkom, t.j. škodou. Konštatoval, že v konaní boli preukázané všetky predpoklady zodpovednosti za škodu žalovaného, pretože ako súdny exekútor nebol oprávnený previesť zostatok poskytnutého preddavku na inú exekúciu bez súhlasu oprávneného. K takémuto postupu ho neoprávňujú žiadne právne predpisy a navyše konal vo vedomom rozpore s vôľou žalobcu, ktorý dostatočne určito vyjadril s takýmto postupom svoj nesúhlas. Tým, že zadržal zostatok poskytnutého preddavku neoprávnené a proti vôli vlastníka, t.j. žalobcu, dopustil sa protiprávneho úkonu. Ak mal žalovaný v úmysle trovy inej exekúcie zabezpečiť preddavkom, o jeho zloženie mal požiadať oprávneného. Zdôraznil, že exekútor nemá právo previesť zostatok preddavku z jednej exekúcie na druhú, navyiac ak oprávnený v inom exekučnom konaní je iná osoba, než vlastníka finančných prostriedkov. Konštatoval, že škodou v tomto spore je potrebné rozumieť majetkovú ujmu spočívajúcu v zmenšení majetku poškodeného, pričom v konaní nebolo sporným, že žalobcovi vznikla škoda rovnajúca sa výške rozdielu medzi poskytnutým preddavkom a skutočnými trovami exekúcie, ktoré bol povinný žalobca znášať. K príčinnej súvislosti medzi protiprávnym úkonom a spôsobenou škodou uviedol, že za predpokladu, ak by žalovaný splnil svoju zákonnú povinnosť a vrátil žalobcovi nespotrebovanú čas preddavku na trovy exekúcie, nedošlo by k zmenšeniu jeho majetku a teda ani ku vzniku škody. Škoda tak vznikla výlučne konaním žalovaného, z čoho aj vyplýva príčinná súvislosť medzi jeho konaním a škodou. Zároveň zdôraznil, že podľa aktuálneho znenia § 33 ods. 1 Exekučného poriadku sa súdny exekútor svojej zodpovednosti zbaviť nemôže.

Uzavrel, že nárok žalobcu na náhradu škody nie je premlčaný, pretože Exekučný poriadok ani žiadny iný predpis týkajúci sa exekučného konania neupravuje plynutie lehôt týkajúcich sa nároku medzi súdnym exekútorom a oprávneným. Premlčanie je upravené v rôznych právnych predpisoch slovenského právneho poriadku a vo všetkých prípadoch sa dotknuté nároky premlčujú na základe príslušnej špeciálnej úpravy premlčania. Stotožnil sa s právnym názorom žalobcu na riešenie časovej vymáhateľnosti nárokov, ktoré vznikli na základe predpisov neobsahujúcich špeciálnu úpravu

premlčania, keď formálnym výkladom zákona dospel k záveru, že pokiaľ Exekučný poriadok neustanovuje, že nároky oprávneného voči súdneho exekútora sa premlčujú, tak k premlčaniu týchto nárokov nedochádza. To, či ten ktorý návrh je premlčaný, musí explicitne upravovať právny predpis, ktorý upravuje právny režim dotknutej pohľadávky. Námietku premlčania pritom možno vzniesť iba vtedy, keď príslušný predpis výslovne stanovuje, že sa pohľadávka premlčuje a v akých lehotách. Nárok žalobcu (vyplývajúci z verejného práva) je nárokom, ktorý nepodlieha premlčaniu, a preto na námietku žalovaného neprihliadol.

Zároveň žalobcovi priznal aj úrok z omeškania z istiny vo výške 9 % ročne podľa § 517 ods.2 Obč. zákonníka a § 3 Nariadenia vlády SR č. 80/1995 Z.z., a to počnúc dňom 19.11.2004, kedy nadobudlo právoplatnosť uznesenie o zastavení exekúcie, v ktorej bol zložený vymáhaný preddavok.

O trovách konania rozhodol podľa ust. § 142 ods.1 O.s.p. a úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania proti neúspešnému žalovanému v celkovej výške 2.376,71 eur pozostávajúcich zo zaplateného súdneho poplatku, poplatku z odvolania a náhrady trov cestovného osobným motorovým vozidlom.

Proti tomuto rozsudku súdu prvého stupňa podal včas odvolanie žalovaný. Žiadal napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové konania a rozhodnutie, alternatívne rozsudok zmeniť a návrh zamietnuť. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov prvostupňového ako aj odvolacieho konania. Odvolanie odôvodnil ust. § 205 ods. 2 písm. d/ a f/ O.s.p., s tým, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. V súlade s právnym názorom vysloveným v zrušujúcom rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28. 02. 2011 uznal, že nárok žalobcu je potrebné posudzovať podľa ustanovenia § 33 ods. 1 Exekučného poriadku (za situácie keď boli preukázané všetky predpoklady jeho zodpovednosti za škodu), nestotožnil sa však s právnym názorom súdu, že uplatnený nárok nepodlieha premlčaniu, a preto súd na námietku neprihliadol. Vyslovil názor, že aj keď Exekučný poriadok neupravuje plynutie premlčacích lehôt týkajúcich sa nárokov medzi oprávneným a súdnym exekútorom, na ich plynutie je potrebné použiť iné právne predpisy. Poukázal na osobitný zákon upravujúci postup, ak škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti, ktorým je zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Tento zákon upravuje aj nárok žalobcu uplatnený v tomto konaní, ďalej postup t.j. akým spôsobom a voči ktorému orgánu si mal žalobca svoj nárok uplatniť, ako aj lehoty na jeho uplatnenie. Nárok žalobcu uplatnený žalobou sa preto môže premlčať, pričom platí trojročná premlčacia lehota, ktorá uplynula dňa 20. 10. 2007. V závere žalovaný namietal nedostatok svojej pasívnej vecnej legitímácie s poukazom na to, že v prípade náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky a to aj v prípade, ak škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu.

Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalovaného žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Uviedol, že žalovaný nesprávne vykladá a aplikuje ust. § 33 ods. 1 Exekučného poriadku, ako aj právnu úpravu obsiahnutú v zákone č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Právna úprava zodpovednosti súdneho exekútora za spôsobenú škodu podľa § 33 ods. 1 Exekučného poriadku predstavuje samostatný druh objektívnej osobnej zodpovednosti súdneho exekútora za spôsobenú škodu a nie je možné ju stotožňovať alebo zamieňať so zodpovednosťou štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci podľa príslušných ustanovení zák. č. 514/2003 Z.z.. Jedná sa o dve samostatné, na sebe nezávislé právne úpravy zodpovednosti za škodu, pričom poškodený si vzniknutú škodu môže uplatňovať podľa ktorejkoľvek z nich. Poukázal aj na publikované právne názory v odbornej právnickej literatúre. Zároveň nesúhlasil s tvrdeniami žalovaného o možnosti premlčania uplatneného nároku, pretože nárok uplatnený podľa osobitných ustanovení Exekučného poriadku nie je možné stotožňovať alebo zamieňať s nárokom uplatňovaným podľa špeciálneho zákona o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Z týchto podstatných dôvodov považoval právne posúdenie veci súdom prvého stupňa za správne.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 212 ods. 1, 3 O.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a na základe toho dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je možné ani potvrdiť a ani zmeniť, ale ako predčasné iba zrušiť.

Žalobca v konaní uplatňuje nárok na náhradu škody spôsobenej činnosťou súdneho exekútora.

V preskúmvanej veci žalobca jemu vzniknutú škodu vymedzil ako rozdiel medzi poskytnutým preddavkom na odmenu exekútora a náhradu jeho hotových výdavkov, po odpočítaní trov exekúcie vyčíslených exekútorom v jeho liste zo dňa 22.10.2004 v sume 9.319,60 Sk (309,35 euro). Z obsahu spisu (vrátane pripojeného exekučného spisu prvostupňového súdu sp. zn. Er 505/1999) vyplýva, že exekučný súd o trovách zastavenej exekúcie proti povinnému Agrospol s.r.o., so sídlom v Hrabušiciach, Hviezdoslavova č. 495 vedenej u žalovaného pod sp. zn. EX 83/1999 nerozhodol, keď v exekučnom spise sa nachádza iba výzva súdnemu exekútorovi na predloženie vyúčtovania trov exekúcie zo dňa 25.4.2008 (dorúčené žalovanému dňa 2.5.2008). Rozhodnutie o trovách exekúcie žalobca do spisu nepredložil a takéto rozhodnutie sa nenachádza ani v exekučnom spise.

Súd prvého stupňa v odôvodnení rozhodnutia správne konštatoval, že vo všeobecnosti predpokladmi zodpovednosti za škodu sú: protiprávnosť, vznik škody, a príčinná súvislosť medzi protiprávnosťou a vznikom škody.

Jeho záver o splnení všetkých predpokladov zodpovednosti je však predčasný, pretože tento prijal na základe nesprávneho skutkového záveru o tom, že v konaní bola preukázaná výška škody.

Rozhodnutie o trovách exekúcie v prípade jej zastavenia (podľa § 200 ods. 2 Exekučného poriadku) je výlučne v právomoci exekučného súdu. Takéto rozhodnutie nie je možné nahradiť dohodou účastníkov exekučného konania, tým že oprávnený akceptuje súdnym exekútorom predložené vyúčtovanie trov exekúcie bez toho, aby o vyúčtovaní trov súdneho exekútora (podľa príslušných ustanovení vyhl. č. 288/1995 Z.z. o odmenách a náhradách súdnych exekútorov pri výkone exekučnej činnosti) rozhodol exekučný súd, ktorý pri svojom rozhodovaní je povinný preveriť tak správnosť predloženého vyúčtovania ako aj účelnosť jednotlivých úkonov exekučnej činnosti súdneho exekútora.

Odvolací súd preto zastáva názor, že až po právoplatnosti rozhodnutia exekučného súdu vo veci vedenej na súde prvého stupňa pod sp. zn. Er 505/99 o trovách zastavenej exekúcie bude možné zistiť výšku žalobcom uplatnenej škody, predstavujúcej rozdiel medzi zloženým preddavkom a súdom priznanými trovami exekúcie.

K námietke žalovaného ohľadne nedostatku jeho pasívnej legitímácie považuje odvolací súd za potrebné uviesť, že súdny exekútor vykonával činnosť na základe poverenia súdom a z toho vyplýva, že išlo o exekučnú činnosť podľa 3. a 4. časti Exekučného poriadku. Zjavne sa teda nejednalo o činnosť podľa 5. časti (§ 193, 194), ktoré sú v týchto ustanoveniach konkretizované. V nadväznosti na to je treba vykladať aj otázku pasívnej legitímácie pri nároku na náhradu škody. Z ust. § 33 ods. 1 Exekučného poriadku vyplýva, že priama osobná zodpovednosť exekútora je daná, iba ak osobitný zákon neustanovuje inak. Týmto osobitným zákonom je zákon 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Ten v ust. § 4 ods. 1a (bod 3) určil, že vo veci náhrady škody spôsobenej orgánom verejnej moci (za ktorú považuje aj škodu spôsobenú súdnym exekútorom pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu) podľa zák. č. 233/1995 Z.z. (Exekučný poriadok) koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti. V prípade takejto škody teda nie je pasívne legitímovaný súdny exekútor.

V § 29 citovaného zákona sú upravené aj premlčacie lehoty.

Vzhľadom na tieto podstatné skutočnosti odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa ako predčasný podľa ustanovenia § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. zrušil vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa preto po vrátení veci bude vyčakať rozhodnutie exekučného súdu o trovách exekúcie v exekučnom konaní, v ktorom bol právnym predchodcom žalobcu zložený preddavok na odmenu súdneho exekútora a trovy exekúcie a až po oboznámení sa s jeho obsahom a ustálení výšky škody opätovne posúdiť nárok žalobcu na náhradu škody spôsobenej súdnym exekútorom v súvislosti s jeho činnosťou v exekučnom konaní. Takýto postup súdu prvého stupňa bude však aktuálny iba v prípade, ak sa žalobca správne vyporiada s pasívnou hmotnoprávnou legitímáciou v konaní.

V konečnom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.)

Uvedené rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.